

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1981/448

Karar No : 1981/296

ÖZET: Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunan, sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenmekle beraber, sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içinde ve somut bağlantısı saptanan suçlara ait davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Ali Mesut Gökçe ve arkadaşları

O L A Y : 18.2.1978 günü saat 17.00 sıralarında, İlerici Gençler Derneği mensubu olan yakınıcı ve arkadaşlarının İzmir 2. Beyler Sokağı'nda bulunan dernek binasından çıkarak Kemeraltı çıkışına geldikleri sırada, karşı yönden gelen Halk Dayanışma Derneği'ne mensup sanıklarla karşılaştıklarını, sanıkların sosyal faşistler diyerek yakınıcı ve arkadaşlarına slogan attıklarını, aralarında arbede çıktığını, kısa zamanda bunun karşılıklı çatışmaya dönüştüğünü, bu sırada sanıklardan Ali Mesut Gökçe'nin taşıdığı ruhsatsız tabancayı çekerek yakınıcının arkasından ve onu öldürmek kastı ile ve yakın mesafeden ateş ettiğini, yaralanan sanığın hastanede ameliyat edilerek ölümden kurtulduğunu ilerix süren İzmir C.Savcılığı; sanık Mesut Ali Gökçe'nin adam öldürmeye tam teşebbüs ve 6136 sayılı Yasa'ya aykırı davranma, öteki sanıkların bu suça iştirak etmek suçunu işlediklerinden bahisle sanık Ali Mesut Gökçe'nin eylemine uyan Türk Ceza Yasası'nın 448., 62., 31., 33., 40. ve 6136 sayılı Yasa'nın 13. maddesi, öteki sanıkların eylemlerine uyan Türk Ceza Yasası'nın 448., 62., 65/3., 31., 33. ve 40. maddelerine göre cezalandırılmaları istemiyle 3.3.1978 günlü iddianameyle İzmir Ağır Ceza Mahkemesi'ne kamu davası açmıştır.

1- İzmir 2. Ağır Ceza Mahkemesi, 28.2.1980 gününde, 1978/147-1980/62 sayı ile; İzmir ilinde 20.2.1980 gününde sıkıyönetim ilân edildiği, sanıklara atılı suçun fikir ayrılığından kaynaklanan yaygın şiddet eylemi ve sıkıyönetim ilânını gerektiren suçlardan bulunduğu, 1402 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre davaya bakma görevinin sıkıyönetim askeri mahkemesi ait olduğu,

2- İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesi, 4.11.1980 gününde, 1980/237-140 sayı ile; sanıklara atılı suçun, sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlendiği, bu suçlarla, sıkıyönetim askeri mahkemesinin el koyduğu herhangi bir dava arasında organik bağlantı bulunmadığı, 1402 sayılı Yasa'nın 13/a-b maddesindeki koşulların gerçekleşmediği, davada Adli Yargı yerinin görevli olduğu,

Gerekçesiyle mahkemelerinin görevsiz olduğuna karar vermişlerdir.

Böylece, her iki mahkemenin tarafları, sebebi ve konusu aynı olan davada verdikleri kesinleşmiş görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde

belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Ahmet H. Boyacıoğlu'nun Başkanlığı'nda, İsmail Oğuz, Y.İsmet Ayer, Şeref Tolungüç, Orhan Erdem, Servet Tüzün ve Orhan Ertosun'un katılmaları ile yaptığı 18.5.1981 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hâkimi M.İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Askerî, Askerî Yargıtay Başsavcılığı'nın Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Mustafa Güzel'in yazılı düşünceler doğrultusundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanıklara atılı suç, 20.2.1980 gününde İzmir ilinde ilân olunan sıkıyönetimden üç aydan daha önce 18.2.1978 günü işlenmiştir.

Dosyada bulunan iddianame metninden, yakınıcı ve sanık beyanları ile tanık ifadelerinden; ilerici gençler derneği (İGD) mensubu olan yakınıcı ile Halk Dayanışma Derneğine mensup sanıklar arasında; sol görüşlü paylaşımlarına karşın, fikir ayrılığı bulunduğu, bunun dışında öldürmeyi gerektiren husumet ve özel bir nedenin bulunmadığı anlaşılmaktadır. Her iki guruba mensup kişiler kendileri gibi düşünmeyen kişileri kendi parellere çekmek, gerektiğinde kendileri gibi düşünmeye zorlamak için şiddete başvurmuş ve çeşitli eylemlere girişmişlerdir. Sanıklarla yakınıcı arasındaki olay da bu eylemin bir parçası olup bu yönüyle sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmaktadır.

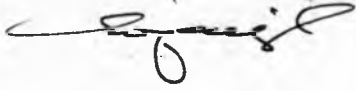
Sanıklara atılı suç, sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenmiş ve 1402 sayılı Yasa'nın 13/a maddesi kapsamı dışında kalmış ise de, aynı Yasa'nın 13/b maddesinde öngörülen ve sıkıyönetim askeri mahkemelerince elkonulan herhangi bir dava ile genel ve ortak amaç içinde işlendiğine ilişkin dosyada yeterli kanıt bulunmakta ve bu maddeki koşul gerçekleşmiş olmaktadır. Öte yandan gerek İGD, gerekse Halkın Kurtuluşu adlı illegal örgüt paralelinde olan Halk Dayanışma Derneği ile ilgili davalara sıkıyönetim askeri mahkemelerinde elkonulduğundan, geniş anlamda örgütsel bağlantıdan da söz etmek mümkündür. Zira İGD mensuplarının (Sosyal faşist), Halk Dayanışma Derneği ve Halkın Kurtuluşu mensuplarının (Maocu faşist) olarak nitelendirildiği dosyadaki beyanlardan anlaşılmakta, anılan örgüt ve derneklerin faaliyetlerinin cumhuriyete, ülkenin ve milletin bağımsızlığına, bütünlüğüne, bölünmezliğine ve milli güvenliği yönelik olması nedeniyle bu örgütlerle ilgili davalara muhtelif sıkıyönetim askeri mahkemelerince elkonulmuş bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiğinden, İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesi'nce verilen görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askerî Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Numaralı Askerî Mahkemesi'nce verilen 4.11.1980 günlü, 1980/237-140 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 18.5.1981 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Ahmet H. Boyacıoğlu

Üye

Y.İsmet Ayer

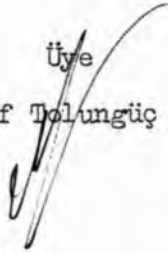
Üye

İsmail Oğuz

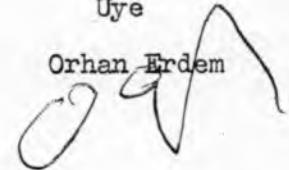
Üye

Şeref Tolungüç

Üye

Orhan Erdem

Bu kararın Resmi gazete'de yayımı uygundur.

Başkan

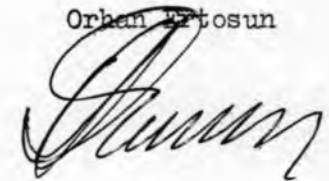
Üye

Servet Tüzün

Üye

Orhan Ertoşun

8/16

i/ç